

1.2. FELSEFİ DÜŞÜNCE

a. Felsefi Düşüncenin Ortaya Çıkışı

Düşünelim

Sizce felsefenin insanlar için önemi nedir? İnsanlar felsefeye neden ihtiyaç duymuşlardır? Tartışınız.

Eski Yunan'ın genellikle felsefenin çıktığı yer olduğu dile getirilir. Ticari faaliyetlerin yoğun olduğu liman şehirlerine sahip Eski Yunan'da özgür düşünce kendisini, felsefede göstermiştir. Felsefe akılcı yaklaşımla, mistik ve gizemli bilgilerin yerine, varlığı açıklamaya ve anlamlandırmaya başlamıştır. Varlığı, evreni açıklarken insanın kendi gözlemleri ve düşünceleri önem kazanmaya başlamıştır. Eski Yunan'da felsefenin ortaya çıkışı Thales (Tales) ile başlar. Thales değişimi açıklamak için varlığın oluşumunun, varlığın kendisine göre gerçekleştiği bir ilkeyi arar. Varlıkta yer alan temel ilke, değişimin ardında yer alır ve değişimin kendisine göre gerçekleştiği, değişmez olan unsurdur. Bu yaklaşımın savunulmasıyla felsefe başlamıştır. Thales soyut bir ilkeyle değil, maddi bir ilke ile açıklamalarını yapar. Ona göre varlığın ana maddesi "su"dur. Bütün varlık suyun değişimleri aracılığıyla açıklanabilir. Thales'in anlayışıyla felsefenin belirmesinin nedeni, artık akılla varlığın açıklanmasına başlanmasıdır. Thales'in varlığın ana maddesinin ne olduğuna dair verdiği yanıttan çok, onun varlığı anlama çabasında getirdiği yöntem önemlidir. Zaten ondan sonra birçok filozof bu konuda düşünceler ileri sürmüş hatta maddi değil soyut ilkelerle varlığın açıklanabileceğini iddia etmiştir. Thales'in yaklaşımıyla ön plana çıkan mitolojiden gittikçe uzaklaşan bir tavrın benimsenmesi, insanın ve onun aklının varlığı anlama ve açıklamada değerinin kabul edilmesidir. Thales'in kişiliğinde felsefenin çok yönlü olan yapısını bulmak mümkündür. O aynı zamanda tüccar, devlet adamı, mühendis, matematikçi ve astronomdur. Felsefe akli merkeze almakta ve aynı zamanda eleştirel bir tavırla sürekli sorgulama içinde olmasıyla diğer alanlardan farklılaşmaktadır. Rasyonel bir varlık olan insanın bu temel özelliğini, en üst düzeyde felsefede kullanmaktadır.

Görsel 1.4: Eski Yunan medeniyetine ait bir tasvir

Günlük Hayatla Bağ Kurma

Felsefenin ortaya çıkışı sizin hayatınız açısından bir etkiye neden olmuş mudur? Tartışınız.

Gelecek Konuya Hazırlık

Felsefi düşünce deyince aklınıza gelen temel özellikleri not ediniz. Bir sonraki derste bu notları dikkate alarak düşüncelerinizi değerlendiriniz.